Poznań, 25 kwietnia 2024r.

Dr hab. Monika Szczot, prof. UAM

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM

ul. Fredry 10

61-701 Poznań

Recenzja rozprawy doktorskiej pani mgr Elżbiety Górki *Adolescentia Baptysty Mantuana (1447-1516) w świetle renesansowej teorii i praktyki bukolicznej* napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Marii Chantry

Przedłożona do oceny rozprawa doktorska Pani mgr Elżbiety Górki została poświęcona twórczości cenionego i popularnego włoskiego poety Baptysty Mantuana. Doktorantka w centrum zainteresowań postawiła *Adolescentia* – zbiór renesansowych bukolik, rozpatrywanych na tle założeń teoretycznych i praktyki literackiej nie tylko rzeczonego renesansu, lecz także antyku i średniowiecza, co pozwoliło pokazać dzieje badanego gatunku oraz przemian w jego obrębie w perspektywie długiego trwania. Obszerna i bogata merytorycznie praca ma charakter bardzo złożony, wewnętrznie zdialogizowany, palimpsestowy, ponieważ Doktorantka łączy w jednym dyskursie naukowym różne obszary problemowe, używa także różnorodnej metodologii do ich badań, posiłkując się bogatą literaturą źródłową oraz licznymi i wielojęzycznymi opracowaniami. Warto więc uważniej pochylić się nad rozprawą, żeby pokazać jej wartość naukową i oryginalność, wskazać walory merytoryczne, docenić samodzielność opracowania oraz omówić stronę formalną i redakcyjną.

Celem badawczym rozprawy, o czym czytamy we wprowadzeniu, jest analiza *Adolescentia* w kontekście renesansowej teorii i praktyki bukolicznej, dlatego Autorka pracy rozpatruje zbiór Mantuana na tle poetyk, komentarzy do wydań źródłowych zarówno dawnych, jak i współczesnych. Drugim ważnym celem jest porównanie bukolik włoskiego karmelity z twórczością innych sielankopisarzy antycznych i renesansowych; komparatystyka literacka nie tylko rozszerza wiedzę na temat wzajemnych genologicznych wpływów i zależności, lecz także stanowi naturalne dopełnienie teoretycznych rozważań. Poza wszystkim obie przestrzenie rozpatrywane w pracy, a więc teoria i praktyka literacka ujawniają erudycję Doktorantki, jej pasje oraz tytaniczny wysiłek wykonany w procesie niełatwego i często żmudnego poszukiwania miejsc wspólnych w obszarze analizowanego gatunku, wskazywania jego cech stałych i zmiennych, wariantnych i inwariantnych. Kolejnym wartym docenienia celem

Autorki, o którym czytamy we wstępnych rozważaniach, jest „włączyć się w prąd badawczy poświęcony twórczości Mantuana i wprowadzić jego postać do polskich badań nad renesansem, co przy obfitej i bogatej twórczości włoskiego autora jest bardzo zachęcające i obiecujące" (s. 9). Zarówno doktorat, jak i artykuły popełnione przez Autorkę pracy i zamieszczone w bibliografii rozprawy, potwierdzają, że zamierzone cele są sukcesywnie i owocnie realizowane.

Wartość naukowa rozprawy tkwi przede wszystkim w zrealizowaniu (z naddatkiem!) założeń tematu: przeprowadzeniu interesujących analiz bukolik Mantuana, określeniu ich genologicznego kształtu w oparciu o teksty teoretyczne oraz pokazaniu ich imitacyjnego i emulacyjnego potencjału za pomocą erudycyjnej konfrontacji z sielankowymi utworami zarówno autorów starożytnych, jak i autorów epok dawnych. Jednocześnie należy podkreślić, że opisanie „eklektycznej recepcji" w obszarze bukolik Mantuana poprzedzone zostało wszechstronnym przygotowaniem na różnych polach, poczynając od biografii autora i dziejów recepcji jego dzieł (ze szczególnym uwzględnieniem *Adolescentia*) przez przedstawienie skomplikowanej teorii bukoliki aż po zarysowanie twórczości bukolicznej od później starożytności do renesansu. Dopiero na tym szerokim tle Autorka pracy bada i analizuje, zderza i konfrontuje, konstatuje i wyciąga wnioski. W obrębie samej bukoliki Autorka skupia się na wydzielonych przez siebie kryteriach formalnych i problemowych takich jak alegoria, autobiografizm, realizm i dydaktyzm. Po rzeczowej i skrupulatnej analizie wyznaczników typowych dla bukoliki w *Adolescentia*, znajdujemy w pracy odniesienia do innych gatunków, które wchodzą w mariaż z eklogą włoskiego karmelity, poczynając od elegii, satyry i tradycji georgicznej aż po małe formy literackie takie jak ekfraza, bajka, powiastka ludowa, przysłowie, modlitwa i epigramat. Wnioski na temat badanego gatunku wynurzają się z treściwych i bogatych w źródła i opracowania rozważań, zestawień, porównań i roztrząsań, budujących interesujący i przekonujący dyskurs naukowy, w którym ścierają się różne zdania i poglądy w celu wypracowania własnej oryginalnej interpretacji eklog Mantuana, pokazania ich tradycyjnych i innowacyjnych cech, które z jednej strony decydują o ponadczasowym istnieniu gatunku, a z drugiej strony pozwalają na jego renesansową aktualizację. Doktoranta pojmuje gatunek jako statyczno-dynamiczną strukturę: gatunek jako konstrukt pojęciowy jest stały, można go więc ująć w formę teoretycznego opisu. Natomiast jako struktura dynamiczna gatunek ulega nieustannym zmianom na tle historii literatury; wariacyjność ta jest implikowana przez tematykę dzieła, wpływy artystyczne i ideowe, prądy i kierunki kulturowo-literackie. Można więc powiedzieć, że rozpatrywane utwory posiadają stałe i zmienne cechy gatunkowe,

pierwsze pozwalają włączyć ją do wspólnego genologicznego wzorca, a drugie stanowią o ich oryginalności i żywotności w różnych, często odległych od siebie epokach literackich.

Autorka, prowadząc genologiczne dociekania, zatraca się w naukowych analizach, opisach, porównaniach i klasyfikacjach, i można odnieść wrażenie, że przychodzi jej to bez trudu i sprawia jej to wielką badawczą przyjemność, ponieważ przygotowała bogaty korpus tekstów źródłowych dla swoich naukowych dociekań i doskonale zna stan badań, dzięki czemu stara się wyjść poza dotychczasowe ustalenia innych naukowców. Z literackich analiz i odczytań o charakterze interdyscyplinarnym rodzą się ciekawe i przekonujące wnioski o charakterze genologicznym, literaturoznawczym i obyczajowym, cenne zarówno dla filologów, jak i kulturoznawców i starożytników.

Praca doktorska ma przemyślaną, logiczną i uporządkowaną strukturę, świadczącą o szczegółowym uporządkowaniu omawianej materii. Otwiera ją klasyczne wprowadzenie do pracy, kończą wnioski końcowe, a wypełnia dziesięć rozdziałów, które same w sobie stanowią wewnętrznie sproblematyzowane mniejsze lub większe rozprawy. Dysertację wieńczy bogata literatura źródłowa i przedmiotowa, świadcząca o dobrym przygotowaniu do realizacji podjętego tematu. Nie chciałabym w dalszej części recenzji streszczać poszczególnych rozdziałów, ale postaram się oddać ich sedno oraz wydobyć problemy i treści, które są ważne i oryginalne.

Rozprawę otwiera *Wprowadzenie*, w którym Autorka pracy prezentuje skrótowo sylwetkę Baptysty Mantuana, określa naukowe cele pracy oraz omawia edycje *Adolescentia* od najstarszych po wydanie z 2010 roku. Przy omawianiu stanu badań Doktorantka podkreśla istnienie tylko jednej współczesnej monografii z 2001 roku autorstwa L. Piepha oraz prezentuje artykuły na temat wybranych problemów związanych ze zbiorem bukolik włoskiego karmelity. Wstępna część rozprawy koresponduje z *Wnioskami końcowymi*, które określają, co wyniknęło z zamierzeń prezentowanych we *Wprowadzeniu* po serii złożonych i pracochłonnych badań.

Ważną częścią rozprawy jest początkowy rozdział metodologiczny, w którym Autorka rozprawy określa swoje rozumienie bukolik jako „tekstów poetyckich zainteresowanych tradycją literacką i sposobami jej transformowania" (s. 18), oraz przedstawia stałe elementy gatunkowe bukoliki. W obszarze metodologii praca wykorzystuje analizę porównawczą, intertekstualność oraz „transformation metodology", które to sposoby badań ujawniają imitacyjne i emulacyjne wykorzystanie starego materiału do pisania nowych utworów w duchu allelopoiesis. Oryginalność metodologii zastosowanej w pracy polega na skutecznym

połączeniu dawnych poetyk ze współczesnymi teoriami, co pozwala pokazać przemiany w obrębie rozpatrywanego gatunku na poziomie synchronicznym i diachronicznym.

Rozdział drugi *Mantuanus i jego dzieło* nie tylko przybliża postać i bogaty dorobek „chrześcijańskiego Wergiliusza", lecz także prezentuje wydania dzieł Mantuana zarówno krytyczne, jak i popularnonaukowe. Doktorantka zna bieżący stan badań dotyczący autora i gatunku bukoliki. Z rozdziału poznajemy również dzieje zbioru *Adolescentia* od czasów ich powstania przez recepcję w środowiskach szkolnych i reformacyjnych aż po naśladowanie eklog przez twórców Europy Zachodniej. Warto odnotować, że Autorka pracy poświęca również krótki passus polskim imitacjom utworów Mantuana.

Rozdział trzeci *Namysł teoretyczny nad bukoliką od starożytności po renesans* pokazuje uważną i wnikliwą lekturę poetyk i komentarzy do wydań bukolik, którą wzbogacają rozważania Autorki pracy w aspekcie terminologicznym o pojęcia wyjaśniające naturę gatunków i ich estetyczne postrzeganie w epokach dawnych. Mam tutaj na myśli podział na style wysoki, średni i niski oraz wydzielenie trzech *genera dicendi: dramaticum, enarrativum* i *mixtum*. Poza tym teoria bukoliki epok dawnych, uważnie odtworzona przez Doktorantkę, pozwala pokazać stan wiedzy na temat teoretycznych założeń badanych utworów w czasach Mantuana, co okazuje się szczególnie przydatne w części interpretacyjnej pracy. Rozdział zamyka krótkie podsumowanie na temat renesansowej poetyki badanego gatunku, który nie tylko powinien, jak cała poezja, uczyć (*docere*) i dostarczać przyjemności (*delectare*), lecz także przekazywać treści o charakterze biograficznym, moralno-dydaktycznym, politycznym czy metapoetyckim za pomocą aluzji i alegorii.

Rozdział czwarty *Twórczość bukoliczna od późnej starożytności do czasów renesansu. Od teorii do praktyki, od praktyki do teorii* imponuje rozmachem problemowym i dyscypliną formalną, ponieważ na 35 stronach udało się Doktorantce zawrzeć charakterystykę gatunku od czasów starożytnych po włoskie quattrocento, a wśród opisywanych twórców znaleźli się między innymi tacy wielcy poeci jak Dante, Boccaccio, Petrarka, Pontano czy Sannazaro. Warto pokreślić, że rozdział nie jest zwykłym sprawozdaniem, ale rzeczowym omówieniem problemów genologicznych, poczynając od genezy gatunku przez odkrywanie wpływów, zależności, inspiracji sielanką wcześniejszą aż po przenikanie wzorców, imitacyjne i emulacyjne dialogi prowadzone w duchu intertekstualnym z zaznaczeniem roli alegorii, metafory, panegiryzmu, wątków osobistych. W obrębie tego rozdziału padają też ważne konstatacje dotyczące kategorii, według których Autorka pracy rozpatruje tytułowe bukoliki Mantuana w części interpretacyjnej rozprawy. Modyfikując propozycje Granta (*Neo-Latin*

Literature and a Pastoral, 1965), Doktorantka proponuje własną (subiektywną) klasyfikację porządkującą materię bukoliczną w aspektach: alegoria, realizm-idealizacja, dydaktyzm. Klasyfikacja została wykorzystana w rozdziale piątym przy analizie bukolicznych cech *Adolescentia*, co pokazuje symbiotyczny związek między opisywaną w pracy teorią literacką a jej pragmatycznym wykorzystaniem w procesie badawczych analiz i interpretacji utworów.

Wspomniany już rozdział piąty zatytułowany *Adolescentia jako renesansowy zbiór bukoliczny* można by uznać za punkt kulminacyjny całej rozprawy, ponieważ w nim właśnie Autorka opisuje typowe bukoliczne cechy wyabstrahowane w toku wcześniejszych analiz dzieł teoretycznych i utworów innych autorów, poczynając od starożytności. Doktorantka rozpatruje zbiór Mantuana w kontekście literackim, retorycznym i dydaktycznym. Najważniejszym punktem odniesienia pozostaje Wergiliusz, do którego nawiązania pełnią głównie rolę natury formalnej; Baptysta podąża za antycznym wzorcem eklogi, ale nie zamyka się tylko w obszarze imitacji. Przekracza zastaną genologię i tworzy nową bukolikę, przeznaczoną do realizacji współczesnych celów. Rozszerza tematykę utworów między innymi o problematykę chrześcijańską, filozoficzną, polityczną. Autorka określa związki bukolik z formami *genera dicendi*, opisuje rolę alegorii w dziele Mantuana oraz przedstawia przejawy realizmu w opisach przyrody i aspektach życia społecznego. Ważnym i innowacyjnym wobec wzorców wcześniejszych wyznacznikiem bukoliki Mantuana pozostaje dydaktyzm utrzymany „w duchu wartości chrześcijańskich".

Kolejny duży rozdział pracy został poświęcony topice arkadyjskiej, jej innowacyjnym odmianom u Mantuana oscylującym między *paradisus terrestris*, *paradisus fidelis* i *paradisus caelestis*. Pokazuje to z jednej strony zapośredniczenie utworów w tradycji klasycznej i związki z chrześcijaństwem, a z drugiej strony ujawnia realizowanie zadań współczesnych. Rozdział ten ma charakter analityczny i pokazuje Autorkę pracy w roli pomysłowego i błyskotliwego interpretatora świata przedstawionego renesansowej bukoliki, interpretatora, który od podszewki zna historię i założenia teoretyczne gatunku, bez mrugnięcia okiem potrafi wskazać sielankowe toposy (np. topos arkadyjski, *locus amoenus - locus horridus*, *otium*, pasterz, pieśń) oraz ich przeróbki, wariacje i negacje, które wskazują na dyskursywny wymiar renesansowego gatunku oraz przyjmowanie przez niego nowych zadań, funkcji i ról, zapewniających rewitalizacje antycznej formie literackiej.

Kolejne rozdziały rozprawy stanowią interesujące uzupełnienie rozważań na temat renesansowej bukoliki, umieszczając ją w tyglu genologicznych zależności i odniesień. Autorka pracy konfrontuje *Adolescentia* z tradycją elegijną i georgiczną, satyrą oraz małymi

formami literackimi, chętnie włączanymi do większych gatunków przez twórców wszystkich czasów. Dopracowanie tych rozdziałów w aspekcie teoretycznym i analitycznym świadczy nie tylko o dużej wiedzy, pomysłowości i pracowitości Doktorantki, lecz także oddaje jej akrybię i zaangażowanie w realizację niełatwego zadania odtwarzania skomplikowanych i złożonych mariaży gatunkowych. Wszystkie cztery rozdziały przyjmują formę treściwych studiów nad gatunkami, pozostającymi w bliskiej zależności z bukoliką, zależności polegającej na obustronnej kreacji i wzbogacaniu (allelopoiesis). Autorka pracy, badając relacje międzygatunkowe, wpływy, nawiązania i aluzje, nie jest wolna od rozterek na temat źródeł inspiracji: tradycji bezpośredniej i pośredniej, stąd korespondujące ze sobą odczytania, szukanie inspiracji dla bukolik Mantuana w antyku i tradycji dawnej, kulturze pogańskiej i chrześcijaństwie. W każdym ze wspomnianych rozdziałów mamy także krótką historię gatunku, który wchodzi w ramy „gościnnej" bukoliki, oraz twórców, którzy pozostawali inspiracją dla Baptysty. W przypadku elegii pojawiają się inspiracje elegią antyczną na czele z Tibullusem, oraz elegią nowożytną reprezentowaną przez Boccaccia, Boiarda, Petrarkę. Przy omawianiu wpływów satyrycznych Doktorantka przywołuje Juwenalisa, satyrę średniowieczną i renesansową. Podziw budzi zestaw odwołań i zakres porównań z utworami innych poetów zarówno antycznych, jak i nowożytnych. Przy omawianiu mniejszych form gatunkowych Pani mgr Elżbieta Górka za każdym razem najpierw odsłania arkana gatunku, a dopiero potem analizuje jego obecność i znaczenie w *Adolescentia*. Ważna jest zatem sama metodologia badań, jak i wyjaśnienie funkcji i zadań przeprowadzonych analiz, pokazujących wzbogacanie eklog o elementy pochodzące z innych gatunków. Okazuje się bowiem ostatecznie, że w przypadku *Adolescentia* mamy do czynienia z przykładem „gatunkowego synkretyzmu", a w rezultacie powstaniem specyficznego *genus mixtum*, które (jak twierdzi Autorka pracy) „wymyka się prostym podziałom i próbom klasyfikacji" (s. 386).

We *Wnioskach końcowych* czytamy o rozmyślnym synkretyzmie gatunkowym *Adolescentia*, wynikającym ze znajomości tradycji literackiej, terminowaniu u różnych mistrzów gatunku, ale także pisaniu bukolik z myślą o nowych wyzwaniach i zadaniach na miarę czasów, w których powstają. Autor *Adolescentia* nie tylko zreformował bukolikę, włączając do niej elementy innych gatunków czy elementy autobiograficzne, lecz także zmienił cele i przeznaczenie eklogi, podporządkowując ją świadomie celom moralno-dydaktycznym, a w rezultacie potrzebom szkoły.

W aspekcie redakcyjnym praca ma przemyślaną, logiczną i przejrzystą budowę, głównie dzięki szczegółowemu uporządkowaniu (albo uszeregowaniu) podejmowanych w pracy bogatych

treści problemowych. Autorka z dużą swobodą wędruje od antyku do współczesności, mimo że przedmiotem badań jest twórca włoskiego quattrocenta i początku quinquecenta. Próba nowego odczytania kształtu gatunkowego *Adolescentia* skończyła się sukcesem przede wszystkim dzięki dobremu przygotowaniu źródłowemu, metodologicznemu i historycznoliterackiemu. Wewnętrznie sproblematyzowane i spójne rozdziały są jak „poematy rozkwitające", w których Autorka pracy zadziwia pomysłowością, erudycją, umiejętnością analizy i wyciągania ostrożnych wniosków naukowych. Ramy pracy stanowią *Wprowadzenie* i rzeczowo puentujące rozważania zakończenie. Metodologia badań obejmuje kilka obszarów teoretycznych, skupiając się na analizie porównawczej, intertekstualności na polu literatury antycznej i dawnej oraz złożonego badania skomplikowanej transformacji gatunku bukoliki - gatunku nieczystego i synkretycznego. Autorka łączy w jedną interesującą całość teorię i analizę, czego najlepszym przykładem jest rozdział czwarty, oscylujący między teorią i praktyką literacką. Warto jeszcze zwrócić uwagę na imponujące rozmiary pracy, wewnętrznie sproblematyzowane rozdziały, które również są wyposażone w porządkujące materiał podrozdziały oraz puentujące rozważania krótkie podsumowania. Pozwala to Autorce panować nad materią, co zapewne nie byłoby możliwe bez tej szczegółowej systematyki zaproponowanej w dysertacji. Pracę zamyka bogata literatura podmiotowa i przedmiotowa z różnych epok i szerokich obszarów badawczych. Język rozprawy jest dojrzały, łączy jasność wypowiedzi z terminologią naukową i odwołaniami do źródeł i opracowań. Analizy i interpretacje są przekonujące i udowodnione źródłowo, a Doktorantka zachowuje równowagę problemową i formalną między tekstami utworów, własnymi oryginalnymi ustaleniami a dobrze dobraną literaturą naukową. Autorka tworzy bardzo interesujący dyskurs naukowy między „dawnymi i młodszymi laty" i chociaż problematyka dotyczy genologii, to jednak zakres pracy znacznie wykracza poza gatunkowe dywagacje, sytuując renesansowego twórcę na tle tradycji i literatury europejskiej. Trzeba było nie lada maestrii, wiedzy i erudycji, żeby taki projekt udźwignąć. Teoretyczno-literacki dyskurs wciąga czytelnika rozprawy ze względu na rangę podejmowanych problemów, interesujące konteksty, rozmach tematyki rozprawy. Dzięki potoczystemu stylowi lektura pracy staje się także przyjemnością. Można więc powiedzieć, że praca realizuje zasadę *docere et delectare*, zwłaszcza że została ona także ozdobiona kilkoma rycinami, ściśle dialogującymi z rozważaniami.

Należy również docenić Doktorantkę za krótkie eksursy rodzime. Polskie imitacje utworów Mantuana zostały skrupulatnie odnotowane w podrozdziale *Literackie potomstwo Adolescentia*, należącym do drugiej części rozprawy (s. 62). Autorka pracy napisała już na ten

temat artykuł o bardzo intrygującym tytule „*Chłop pasterzem jest owczym, sobaczym i ptaszym-/Mieszczanin. Któż zacniejszy?" Przypadek XVII-wiecznej polskiej imitacji bukoliki szóstej ze zbioru „Adolescentia" Baptysty Mantuana.* Tekst zostanie opublikowany w 2024 roku w tomie zbiorowym *Cultura e letteratura / Kultury i literatury.*

Z pełnym przekonaniem mogę powiedzieć, że praca zasługuje na publikację. Niewielka garść uwag do pracy ma charakter dopowiedzeń czy uzupełnień, których celem jest podniesienie wartości rozprawy w związku z przygotowaniem jej do druku. Dotyczą one kilku drobnych kwestii. Zabrakło mi w części metodologicznej pracy opracowań ogólnych związanych z przemianami w obrębie gatunków literackich (np. Todorov, *O pochodzeniu gatunków*; Głowiński, *Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej*; Trzynadlowski, *Zmienność i stałość gatunku literackiego*), które to przemiany są dla Doktorantki ważne i frapujące na obszarze całej pracy. Wspomniany Trzynadlowski jest także autorem godnego polecenia opracowania monograficznego *Małe formy literackie*. Poza tym w części dotyczącej mikroform literackich pewien niedosyt pozostawia podrozdział poświęcony modlitwie. Dzieje się tak zapewne dlatego, że Autorka rozprawy przyzwyczaiła odbiorcę do wysokich standardów.

Z rzeczy redakcyjnych warto uspójnić rozprawę w zakresie cytowania tekstów łacińskich w oryginale albo przekładzie w rozważaniach tekstu głównego i w przypisach.

Odnotowałam również w pracy tzw. literówki i poniżej podaję strony, na których występują, żeby wspomóc przyszłe prace edytorskie nad rozprawą: s. 14 (jest: ekokrytyzm), s. 17 (Idylle), s. 25 (jest: stopienia), s. 26 (przypis 88), s. 53 i 373 (jest: proemium), s. 55 (jest: 160 egzemplarzy), s. 65 (jest: Sewiusz), s. 89 (jest: dążących się), s. 94 (jest: Matuanus), s. 116 (jest: chrisianissimum), s. 121 (jest: miała), s. 124 (przypis 502, jest: dworska), s. 131 i 401 (przypis 529, jest Patoral), s. 170 (jest: prośbę wsparcie), s. 171 (jest: Faclonemu), s. 207 (jest: związana jest), s. 227 (jest: Ziemi Święta), s. 256 (jest: odczytywać kontekście), s. 311 (przypis 1126, jest: nieprzyjazne), s. 317 (jest: nie jest praktycznie nieobecny), s. 343 (przypis 1239, jest: flaki miały które przynosić).

Podane przez mnie drobne uwagi w żadnej mierze nie obniżają wartości przedłożonej do oceny rozprawy doktorskiej, na podstawie której Autorka udowodniła, że potrafi napisać bogatą, rzetelną, pomysłową i problemowo złożoną pracę naukową z odpowiednim aparatem metodologicznym, wiedzą źródłową, teoretyczną i historycznoliteracką. Warto jeszcze zaakcentować widoczne w pracy zaangażowanie, pasję i oddanie, która w połączeniu z erudycją pozwoliła Autorce dysertacji sformułować własne oryginalne tezy na temat podjętej

problematyki. Ostatnie słowa rozprawy są jednocześnie trafnym podsumowaniem jej złożoności, co było zapewne spowodowane specyfiką badanego gatunku, perspektywą synchronicznego i diachronicznego ujęcia: „Tym, co wyróżnia tekst Mantuana, jest nadzwyczajny stopień owego gatunkowego „zmieszania", który czyni z *Adolescentia* miejsce spotkania i wzajemnych oddziaływań najróżniejszych literackich tradycji, miejsce krzyżowania się tego, co stare, z tym, co nowe – prawdziwie synkretyczną bukolikę" (s. 389).

Rozprawa ***Adolescentia Baptysty Mantuana (1447-1516) w świetle renesansowej teorii i praktyki bukolicznej*** stanowi oryginalne i samodzielne rozwiązanie problemu naukowego oraz wykazuje wiedzę teoretyczną kandydata w wybranej dyscyplinie, a więc tym samym spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim. Wnioskuję więc o dopuszczenie Pani magister Elżbiety Górki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Monika Szczot

Wnioskuję również o wyróżnienie rozprawy doktorskiej Pani mgr Elżbiety Górki ze względu na jej wysoką wartość naukową. Praca powinna także ukazać się drukiem, ponieważ stanowi ważną i wartościową współczesną monografię twórczości Mantuana – drugą obok przywoływanego w rozprawie opracowania Phiepha *Holofernes' Mantuan. Italian Humanism in Early Modern England* (2001). Poza tym dysertacja wnosi wiele cennych ustaleń do badań nad renesansową genologią i twórczością „chrześcijańskiego Wergiliusza", który w pełni zasługuje na przybliżenie go polskiemu czytelnikowi.

Monika Szczot